

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ, СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ТА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Лариса Гошовська, Ольга Матвіяс
Львівський державний університет фізичної культури

Анотація

Стаття посвячена аналізу ролі дисципліни «Иностранный язык профессиональной направленности» в підготовці фахівців фізичної реабілітації в профільних вищих навчальних закладах; розглядаються концептуальні положення, які лежать в основі авторського навчального посібника «Professional English for Physical Therapy Students». Автор обґрунтовує вибір структури посібника, побудованого відповідно до кредитно-модульної системи організації навчання.

Ключевые слова: навчальний посібник з англійської мови професійної направленості, комунікативність, навчання англійської мови через зміст спеціалізації «фізична реабілітація».

Annotation

The article describes basic conceptual principles applied for elaboration of “Professional English for Physical Therapy Students” manual intended for teaching English for specific purposes to the students who specialize in physical therapy. The author substantiates the choice of the manual structure that was developed according to the credit-modular system of education.

Key words: English language manual for specific professional purposes; communicative skills; English language teaching through the content of physical therapy profession.

Постановка проблеми. У зв'язку із входженням України до Болонського процесу особливо актуальними постають проблеми впровадження та дотримання європейських стандартів у професійній підготовці випускників ВНЗ. Розширення Європи призвело до радикальних змін у сфері освіти. Створення Європейського простору вищої освіти висуває складні завдання щодо збільшення мобільності студентів, більш ефективного міжнародного спілкування, легшого доступу до інформації та більш глибокого взаєморозуміння. Провідного значення набуває володіння іноземними мовами з метою професійного спілкування.

Дисципліна «Іноземна мова професійного спілкування» (ІМПС) відноситься до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, але в той же час вона забезпечує профілюючі дисципліни, залежно від факультету та спеціальності. Передумовою її вивчення є заява України про свій намір стати рівноправним партнером в рамках Болонського процесу та здійснювати навчальний процес відповідно до європейських стандартів володіння мовою.

ІМПС надає студентам можливість розвивати мовну компетенцію і стратегії, які їм необхідні для ефективної участі в процесі навчання і в тих ситуаціях професійного спілкування, в яких вони можуть опинитися.

Фахівець фізичної реабілітації – чи не наймолодша спеціальність на вітчизняному ринку послуг, і розвиток цієї галузі залежить насамперед від якості професійної підготовки працівників. Набуття студентами професійної кваліфікації у повній відповідності зі загальноєвропейськими та світовими стандартами передбачає володіння англійською мовою з метою професійного спілкування [1].

У середині 1990-х років Львівський державний університет фізичної культури (ЛДУФК) став першим базовим профільним вишем, у якому було розпочато розробку нового курсу, навчальних та робочих програм нової дисципліни «фізична реабілітація», що передбачає підготовку фахівців-фізреабілітологів для роботи з неповносправними особами; для посттравматичного та післяопераційного відновлення пацієнтів; для роботи у фітнес-центрах та підтримання безпеки праці на виробництві тощо.

Основним завданням підготовки висококваліфікованих спеціалістів фізреабілітологів є не тільки ознайомлення студентів з метою та завданнями дисципліни, засобами фізичної реабілітації, практичною діяльністю реабілітологів тощо, а й формування соціально-комунікативної компетенції майбутнього фахівця. ІМПС посідає провідну роль у вирішенні цього завдання,

оскільки надає можливість розвинути навички та вміння іншомовного спілкування з використанням професійної термінологічної лексики, уміння будувати свою мовленнєву поведінку в ситуаціях ділового спілкування, вдосконалити різні види мовленнєвої діяльності в рамках професійної ділової тематики та тематики побутового й культурологічного характеру, навчити видам диференційованого читання з метою отримання необхідної інформації з фахових видань, ведення ділової документації тощо.

Таким чином, викладачі кафедри української та іноземних мов ЛДУФК опинилися перед необхідністю розробки та впровадження сучасних інноваційних матеріалів для навчання англійської мови з метою професійного спілкування студентів, що спеціалізуються з фізичної реабілітації.

Неадекватність існуючих навчальних посібників, традиційних підручників з англійської мови, а також брак автентичних ресурсів, що б відповідали потребам студентів-реабітологів, які навчаються за кваліфікаційним рівнем «бакалавр», вирішено було компенсувати створенням посібника з англійської мови цільового призначення, яким і став посібник Professional English for Physical Therapy Students.

Аналіз досліджень та публікацій свідчить, що у радянській методиці проблема навчання ділового спілкування засобами іноземної мови не розглядалася. Починаючи з 1980-х років у вітчизняній літературі з'являються дослідження, які висвітлюють окремі принципи та певні методичні засади навчання професійного спілкування. Серед науковців, які присвятили свої дослідження проблемі професійно спрямованої іншомовної комунікації, можна назвати Р. Г. Зайцеву (на матеріалі професійного спілкування моряків), М. Г. Кочневу (на матеріалі спеціальності «Будівельні і дорожні машини»),

Л. Б. Котлярову (на матеріалі спеціальності «Юриспруденція»), С. С. Коломієць (на базі використання лексики науково-популярної літератури), Л. І. Морську (на матеріалі спеціальності «Фізкультура і спорт»), Д. В. Бубнову (на базі інженерно-технічної лексики), О. Б. Тарнопольського (на матеріалі термінології практичної психології).

Праці О. Б. Тарнопольського та його колег заслуговують на особливу увагу, оскільки присвячені розробці інноваційних методичних принципів та прийомів навчання англійської мови професійного спрямування із залученням новітніх інтерактивних методик [3].

Серед зарубіжних учених одними з перших, хто зайнявся фундаментальними дослідженням навчання мови та спілкування нею через зміст іншої навчальної дисципліни (content-based second language instruction) були D.M.Brinton, M.A.Snow, M.B.Wesche [5], які доволі повно обґрунтували та дали визначення такого навчання.

Мета дослідження полягала у визначенні та реалізації концептуальних засад розробки посібника Professional English for Physical Therapy Students, його структури та методики роботи з посібником на практичних заняттях із студентами II-III курсів, що спеціалізуються у галузі фізичної реабілітації.

Об'єктом дослідження стали автентичні фахові тексти різних літературних жанрів (наукова стаття, науково-популярна стаття, белетристика тощо), спеціальна фахова термінологія галузі медицини та фізичної реабілітації.

Викладення основного матеріалу. Зasadничою інноваційною характеристикою, покладеною в основу створення посібника, стала його орієнтованість на майбутню професію фахівця з фізичної реабілітації, що здійснюється шляхом навчання іншомовного мовлення через зміст спеціаль-

ності, тобто студенти отримують можливість оволодівати англійською мовою на основі реальних фахових проблем. Цей принцип забезпечується залученням до посібника виключно автентичних фахових дискурсів різних жанрів із друкованих та електронних джерел.

Визначаючи роль ІМПС у системі підготовки фахівців з фізичної реабілітації, слід особливо наголосити на тому, що посібник за своїм навчально-методичним наповненням забезпечує можливість реалізації міжпредметних зв'язків навчальної дисципліни «іноземна мова» з такими дисциплінами як «Анатомія людини», «Фізіологія людини», «Біохімія», «Основи медичних знань», «Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату», «Фізична реабілітація при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної системи»; «Фізична реабілітація при множинних порушеннях діяльності систем організму» тощо.

Посібник побудовано у відповідності з кредитно-модульною системою організації навчального процесу, що запроваджується в Україні. Типовий курс «Англійська мова професійного спілкування» для бакалаврів, згідно із вимогами Міністерства освіти і науки України, повинен охоплювати етапи навчання від рівня B1+ (незалежний користувач, рубіжний рівень) до рівня B2 (незалежний користувач, просунутий рівень) і забезпечити досягнення випускниками рівня незалежного користувача англійської мови [2].

Посібник складається з 4-х модулів, кожен з яких містить 2-3 розділи (усього 10 розділів – Units). Навчально-методичне наповнення розділів посібника присвячене розгляду наступних тем: 1) Предмет і завдання фізичної реабілітації; 2) Перша медична допомога; 3) Анатомічна будова людського тіла; 4) Основні фізіологічні системи організму. Серцево-судинна

система; 5) Респіраторна система; 6) Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної та легеневої системи; 7) Опорно-руховий апарат; 8) Фізична реабілітація при порушеннях опорно-рухового апарату; 9) Нервова система людини; 10) Фізична реабілітація у неврології.

Висновки

Посібник Л. Гошовської "Professional English for Physical Therapy Students" вирішує більшість проблем, пов'язаних із забезпеченням навчального процесу для студентів II-III курсів, що спеціалізуються з фізичної реабілітації, навчаючись за кваліфікаційним рівнем «бакалавр», надає можливість інтегрувати сучасні ме-

тодичні технології викладання англійської мови зі спеціалізованим змістом дисципліни «фізична реабілітація»; дозволяє здійснювати взаємопов'язане навчання мовленнєвих умінь та може стати засобом самостійної роботи студентів-фізреабілітологів.

Посібник також можна пропонувати працівникам медичних установ та фахівцям практичної охорони здоров'я, які потребують знання спеціалізованої англійської мови у своїй професійній діяльності.

Література

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. Видання

С. Ю. Ніколаєва – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

2. Програма з англійської мови професійного спілкування. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
3. Тарнопольський О. Б. Експериментальне навчання англійської мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ та основні види навчальної діяльності у такому навчанні / О. Б. Тарнопольський // Лінгвістичні та методичні проблеми навчання мови як іноземної: матеріали VIII Міжнародної наук.-прак. конф. – Полтава, 2010. – С. 481-483.
4. Brinton D. M. Content-based second language instruction / D. M. Brinton, M. A. Snow, M. B. Wesche. – New York: Newbury House Publishers, 1989. – 241 p.

